

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosc da

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosc je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↔ Sserbske njedžel'ske łopjeno. ↔

Wudawa ƒo kóždu ƒobotu w Smolerjež knihiczišćežeńni w Budyschinje a je tam ja sctwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostacž

13. njedžela wo swjatej Trojizy.

Luf. 10, 23—37.

To je jena s najrjeńskich hodžinow w žiwjenju nascheho Ebóžnika, do kotrejež naš sapočatk nascheho teksta wjedže. Esydomidžećacž, kotrychž běsche Jesuř wupóžlat, so bych uwežili a kšecžili, běchu ƒo k njemu wrócžili a wobkředežili, so ƒu jim tež cžerczi w Jesuřowym njenje poddani byli. Duž swježeli ƒo Jesuř w duchu a wón wobroczi ƒo k ƒwojim uwežobnikam a džesche: Ebóžne ƒu te woka, kiž widža, sctož wy widžicze: psche-tož ja praju wam, so wjele profetow a kralow ƒu chžyli widžecž, sctož wy widžicze, a njeřku jo widžili; a kšyschecž, sctož wy kšyschicze, a njeřku jo kšyscheli. Jařnje nasch Ebóžnik w tutym wokomiku pójnawa, so je wón, wo kotrymž ƒu profetowo wěsčezili a na kotrehož ƒu pobožni w sańdženyh lěstotetkach wutrobnje cžakali.

Alle jenož krotki cžas móžesche ƒo Jesuř nad tutej bójskej radošcžu wokšewicž. Piřmawucženy postaw, wuřměchowasche jeho a džesche: Wlischtrje, sctož mam ja cžinicž, so bych wěcžne žiwjenje herbowat? Wón mějesche pschi tutym praschenju sct wotpohladanje; wón ƒebi myřlesche, so Jesuř něsctož wotmolwi, sctož je pschecžiwno Wójsakowemu sakonju. Alle tón Anjes snaje jeho wutrobu; pschecželniwje wón jeho na sakon pokasa a rjekny: Kak steji piřane w sakonju? Kak cžitascž? A piřmawucženy dyrbi něsctož jemu žyle snate wotmolwicž; w sakonju stejesche wšcať žyle jařne wotmolwjenje na jeho praschenje: Ty dyrbiš Boha, ƒwojeho Anjesa lubowacž s žyle ƒwojeje wutrobu, s žyle ƒwojeje duřchu, s žyle ƒwojeje možu a se wšcheje ƒwojeje myřlu; a ƒwojeho bližšeho jako ƒam ƒo. Alle tak lohžy njedha wón ƒo wotpokasacž dacž; wón chze ƒo ƒam prawy cžinicž, so je tuto po

řdacžu tak lohke praschenje stajit, a teho dla ƒo dale prascha: Sctóha je mój bližšchi? Ja chžyl ƒwojeho bližšeho lubowacž, ale hđže je? Pokaž mi jeho! Duž powjeda jemu Jesuř krařne pschirunanje wo řmilnym Samaritskim.

Sctož mam cžinicž, so bych wěcžne žiwjenje herbowat? to je tež ja kóždeho kšecžijana najwařnišche praschenje. Wotmolwjenje rěka hiřcheže džemřa: Ty dyrbiš Boha, ƒwojeho Anjesa, lubowacž a ƒwojeho bližšeho jako ƒam ƒo. Eswjatu pschikšuschnoscž mamy, křucze ƒebi rospomnicž, sctož tuta pschikšuschnoscž ƒebi wot nař žada. Dofelž pak nasch tekst wobšchěrnje jenož wo druhim džělu tuteje pschikšuschnoscže jedna, sctožny ƒwoju nutřnosč jenož na njón a prajmy:

Lubujmy ƒwojeho bližšeho jako ƒami ƒo!

My ƒo praschamy:

1. Sctož je nasch bližšchi?

2. Kak mamy jeho lubowacž?

1. Pschi kónzu pschirunanja wo řmilnym Samaritskim woprascha ƒo Anjes piřmawucženyh: Kotry dha mjes tymi řjomimi ida ƒo tebi, so je bližšchi byl temu, kiž běsche mjes rubjeřnikow padnył? To je džiwne praschenje. My bychmy wocžakali, so budže ƒo Jesuř praschecž: Sctož bě bližšchi, měřnik abo levita abo Samaritski a so by wotmolwjenje rěkať: Čłowjek, kiž běsche mjes rubjeřnikow padnył, běsche jich bližšchi; ale měřnik a levita ƒwojeho bližšeho njelubowasctaj, to cžinjesche jenož Samaritski. Tola měřto teho prascha ƒo tón Anjes: Kotry mjes tymi řjomimi bě bližšchi k temu, kiž běsche mjes rubjeřnikow padnył? A piřmawucženy wotmolwi prawje: Tón, kiž je řmilnosč nad nim wopokasať. Po naschim tekscže je potajřim tón mój bližšchi, kiž je mi řmilnosč wopokasať. A na praschenje: Sctož

mam činič, so bñh wěčnje žiwjenje herbował? rěka wotmol-
wjenje: Ty dyrbiš teho, kiž je tebi žmilnošč wopokasał, lubo-
wacž jako žam žo. Bohu budž džaf, to ja móžu, žwojeho dobro-
čzela móžu ja lubowacž; lohko je, teho lubowacž, kiž na mni žmil-
nošč čžini.

Nětko pať tež wěm, šhto je pschede wschěm mój bližšchi.
Žesuf je mój bližšchi, pschetož ničto njeje mi tajku žmilnošč
wopokasał kaž Žesuf.

Drje kóždy wot waš, lubi čžitarjo, móže wjele mjenow taj-
kich mjenowacž, kiž žu nam žmilnošč čžinili. Spominaječe jenož
na žwojeju staršheju! Žimaj macže žo džakowacž, so seže po
Božej woli žiwjenje dostali a so seže žiwi wostali. Žědž a pieč a
draštu staj wam dałoj, wodnjo a w nožy staj žo sa waš prózo-
waloj, niž na žebje, ale na žwoje džěčžo staj myšliloj. Dobro-
tow, kotrež žmy wot staršheju dostali, je kaž hwěšdow na njebju,
kaž pška pschi morju.

A tola, šhto je to wschitko porno žmilnoščzi, kotruž je nam
Žesuf wopokasał! My běchmy do ruki rubježnika a mordarja
wot spocžatka padnyli; tón naš žyle wušlěka, naš čžěžo frani a
poł mornych ležo wostaji. Našche wóčžo bě čžěžo wobščkodžil,
tať so nješnajachmy wjazh žebje žamych a žwojeho Boha a nje-
widžachmy wjazh pucž k měrej. Našhej nošy bě čžěžo franik;
drje hdžěž žo wo našch wužitk a čželne wješele jednašche, móžach-
my w škofu běžecž, ale duchownje běchmy žhroni, nješmani
k dobremu, pschěšlabi, se žwojich hrěchow stanycž. Tež našche
wucho bě wón franik; hdžž Boži Duch naš žhostašche a žwěrnj
paštyr naš wolašche, dha běchmy hłuschi a njepošluchachmy na
Boži hłóš. Haj, na žylym čžele mējachmy wulke rany; se škym
lóschtami a s hubjennymi myšlenni a s hrěšchynni šwucženjemi
běchmy womasani. Połmornwi běchmy we žwojim šmutskowym
žiwjenju, połmornwi sa Boha a sa wěčnošč.

Duž pschistupi Žesuf k nam a wobali našche rany psches
to, so k nam džesche: Šhudy hrěšniko, žmēm ja twój Šbóžnik
bñčž? A wón liny woli a wino do našchich ranow a posbėhny
naš s našcheho hubjenštwu. Kať šbóžnje klinečesche jeho žłowo do
našchich dušchow: Dwoje hrěchi žu tebi wodate, žu šanicžene psches
moju krej! A wón wjedže naš do hospody, w kotrež žwojaty
Duch hospoduje; tón pyta naš a hoji naš wot našchich ranow
psches žłowo a šakramentaj, so budže našcha dušcha žyle strowa.
Haj, historija muža, kiž bėšche nješ rubježnikow padnył, je našcha
historija a žmilneho Samaritšeho je Žesufowa historija.

A hdžž žo nětk praschamy; šhto je mój bližšchi? dha dyr-
bimj wotmolwicž: Žesuf, pschetož najwjetšcha žmilnošč, kotruž
žmy šhonili, je, so je Žesuf k nam pschišchoł a w naš połmornych
hrěšchikach nowe žiwjenje šbudžil. A nětko hinať nje móžemy,
hacž teho šažo lubowacž, kiž je naš prjedy lubował.

Alle tón Šnjes pschifasa pižmawucženemu: Dži a čžin teje
runoščez! Žesuf je sa wschitkich čžłowjekow na šemju pschišchoł
a žwoje žiwjenje do žmjereče dať, so by wschitkich wumohl; wón
je potajškim wschitkich lubował, tať dyrbimj tež my wschitkich
čžłowjekow lubowacž. Žesuf je žo wožebje nad hubjennymi a
nješbožownymi žmilil, tať dyrbimj tež my žo wožebje žmilicž
nad tymi, kotřž žu hubjeni a nješbožowni. Psches Žesufa žu
wschitžy ludžo našchi bližšchi, wožebje pať čži, kotřž žu w nusy;
jich dyrbimj wožebje lubowacž.

2. A temu dyrbimj pať s přenja žwojej wocži wotewricž,
so bychmy nusu žwojich žobucžłowjekow pošnali. Šmilny
Samaritški je tež teho, kiž bė mješ rubježnikow padnył a wušlě-
kany, franjeny a połmornych pschi drošy ležesche, widžil. Móžno
by tola był, so njeby žo, na žwoje naležnoščez myšlo, nješbo-
žowneho dohladať, abo so, do žwojeho mēšta žhwatajo, njeby

pošnať, hacž tam něšhto žive abo mornwe, něčto, kiž wachuje abo
špi, leži. Alle wón ma žwojej wocži wotewrjenej, wón widži
jeho. — Tať dyrbi tež pola naš bñčž. Našch nadawť wschať njeje,
we žwojim powolanju wschitko ležo wostajicž a wucžahnyčž, so
bychmy škutki žmilnoščez čžinili. Alle wulki rošdžěl je tola, hacž
drohu žwojeho powolanja pucžujemy, jenož na žo kėžbujo, na
ničžo druge njemyšlo, žhiba na pjenješy, na žwoje wotpohlady
a staroščez, abo hacž my pschi wschej žwěrnosčzi a pilnosčzi we
žwojim powolanju tež wóčžo mamy sa nusu a staroščez druhich.

A druhemu trjebamy čžoplu wutrobu, kotrež je našchich
žobucžłowjekow žel. Měšchnik a lewita staj tež widžiloj a staj tola
nimo škloj. Žimaj pobrachowasche žobuželaza wutroba. Na-
pošledku pschindže Samaritški. Wjele jeho wot nješbožowneho
džělesche. Wón mēšesche druhu wěru, bė štanw drugeho luda,
haj, wonaj bėšchtaj nješpschecželej nješ žobu; pschetož Židži hi-
džachu Samaritškich a na wopok. Alle na to žmilny Samaritški
nješponni; jako nješbožowneho wuhlada, bė jenu jeho žel. —
Tať dyrbimj tež my žobuželenje mēčž se žwojimi žobucžłowje-
kami, dyrbimj žobužacžuwacž, kať hłód čžini, kať žhudoba čži-
ščeži, kať je wopuschecženej wudowje a wbohim žhrotkam wokoło
wutroby. Nasa druhich dyrbi tež našcha nusa bñčž.

A widženju a žobuželenju dyrbi škóncžnje škutk pschicž,
pomoz je to najwážnišche a to dospolna pomoz. Šmilny Sama-
ritški wobala niž jenož rany, linje woli a wino do nich a wot-
štronja psches to wofomiknu žmjertnu šwachotu. To by tež hižom
něšhto był. Wón čžini hiščeže wjazh. Wón wjedže teho muža
do hospody, a pyta jeho a wosnje wschitke wudawki na žo, kotrež
žu mjne, so by žo nješbožowny žyle wustrowil. — O pošmy a
čžimny teho runja! Wschaf mamy k temu wschudžom pschilež-
nosčž. W kóždej wšy žu žhori — dži a pytaj jich; a žhudži —
žhwataj a podpjeraj jich; a šrudni — wopytaj a troschtuj jich.
Šusto žhšchich wo nusy wěrnžbratrow w rošpróščenju — o čžin
jim dobrotu! A tam steja pohanjo a wolažy: „pschindž a pomhaj
nam!“ a hdžž tež žam k nim hičž nje móžesč, žwoje dary luboščez
móžesč sa nich woprowacž. Ničto njepraj: ja žym žam žhudy,
se žwojimi žnadnymy žrědkami nje móžu niškomu pomhečž. Šla-
daj, kať derje Samaritške to, šhtož ma runje pschi žebi, nałož.
Wolija a wina ma wón žobu, so by žo na pucžu wofšchewil,
nětko trjeba to jako balsam sa rany; drugeho wóšla nima, ale
wón móže wschať pšchi hičž. Tež žnadne žrědki dožahaju, dru-
him dobroty čžinicž.

Duž čžemy wschitžy, tať wjele hacž je nad nami, kóždy na
žwojim mēšnje, se žwojimi žrědkami, po žwojich škladnoščach
čžinicž, so bychmy žwojim žobucžłowjekam žmilnošč wopokasali
a tu pschifasnju dopjelnil: Lubuj žwojeho bližšcheho jako žam žo.

Šamjeť.

Wo žwobodže šchecžana.

(Počracžowanje.)

Tudy widžiš pať, s kajkeje pschicžiny wěrije šdobnje žo
telko pschipižuje, so wona wschě kašnje dopjelnja a bješe wschěch
druhich škutkow pobožnyh čžini. Pschetož tudy widžiš, so
wona přenju kašnju dopjelnja, hdžž žo kaša: ty dyrbiš
žwojeho Boha čžesčicž. By-li ty nětk lute dobre škutki był hacž
na pjaty, dha njeby tola pobožny był a Bohu hiščeže žaneje
čžesčez dawať a njeby tať najpřenjšheje kašnje dopjelnjať. Psche-
tož Wóh nje móže žo čžesčicž, žhiba so wschať jemu žo wěrnosčž
a wscho dobre pschipižuje, kajřž wón wschať wopravdže je. To
nječžinja pať žane dobre škutki, ale jnicžy wěra wutroby. Žeho-
dla je wona jenicžy čžłowjekowa prawdošč a wschěch kašnjow

dopjelnjenje. Bichetož sčtož prěnju kašń dopjelnja, tón sa-
wěrnje a s lohka tež wšchě druge kašnje dopjelnja. Skutki pať
řu mornwe wězy, njemóža Boha čžesčič ani řhwalicž, runjež
móža řo stacž a řo hodža čžinicž Bohu ř čžesčiči a řhwalbje. Ale
pytamy tudy teho, kiž řo njecžini, kaž skutki, ale řamofskufkowanja
a twarza, kiž Boha čžesčiči a skutki čžini. To njeje ničto, řhba
wěra wutrobny, ta je hłowa a žyke bječe pobožnosče. Tehodla
je řrařhna, čžemna rěčž, hdyž řo wucži, Bože kašnje se řkufkami
dopjelnjecž, hdyž dyrbi dopjelnjenje pšchede wšchěmi řkufkami
řo pšhes wěru stacž, a skutki po dopjelnjenju řčžěhuj, kaž
budžemny řhřhčecž.

W. 14. So bychmy dale widželi, řhto w řhryřtuřu mamy,
a řať wulke řublo je wěra, mamy wjedžecž, řo prjedy řtareho
řluba a we nim řebi Bóh wřhón prěni mužřki narod čžlowjekow
a řkufu wucžahny a wuměnjefche. A prěni narod běřche dro-
hotny a mēřefche dwoji wulki mužřtk pšchede wřhřtkimi druhimi
džčžimi, mjenujžy řnjeřřtowo a mēřchniřtowo, abo řkalořřtowo a
mēřchniřtowo, řať řo běřche na řemi prěnje narodžene hólčžatko
ř řnjeřřom nade wřhřtkimi řwójimi bratrami a póp abo bamž
pšched Bohom. Jaťo řaťki je řeřuř řhryřtuř wofnamjenjeny,
kiž je poprawnje tónřamny prěni mužřki narod Boha Wótžowny
wot řnježny Marje. Tehodla je wón řkaloř a mēřchniř, tola du-
chowny; pšchetož jeho řkalořřtowo njeje řemřřke ani w řemřřkich, ale
duchowny řublach, řaťkež řu wěrnosčež, mudrořčž, mēř, wjeře-
kořčž, řbóžnosčež atd. S tym njeje pať wufwate čžafņne řublo;
pšchetož jemu řu wřchě možy podčžiřņjene w njeřhřach, na řemi
a w hěli, runjež jeho njewidžič; to čžini, řo wón duchownje,
njewidomnje wodži. Řať tež jeho mēřchniřtowo we řwonřownnyř
wafchnjach a drařřach njeřřeji, řať pola čžlowjekow widžimy,
ale řřeji w duchu njewidomnje, řať řo wón pšched Božimaj
wocžomaj bjeř pšheřřacžža řa řwójich řřeji a řo řam woprue a
wřcho čžini, řchtož dyrbi pobožny mēřchniř čžinicž. Wón prořy
řa nař, řať řw. Pawoľ ř Romřř. 8, 34 praji. Řať wucži wón
nař řmřřřkach we wutrobje, řchtož řřeji dwě poprawněj prawej
řařřojnřřwje mēřchniřka. Bichetož řať prořřa a wucžža tež řwon-
řowni, čžlowřřžy, čžafņni mēřchniřžy.

W. 15. Řať ma něřřo řhryřtuř prěni narod ř jeho čžesčiču
a dořřojnořčžu, řať jón se wřchěmi řwójimi řřheřčžanami
džčželi, řo dyrbja woni pšhes wěru tež řkalořo a mēřchniřžy bječž
ř řhryřtuřom, řať řw. Pěťr praji 1. Pěťr. 2, 9: „Wř řčže mēřch-
niřřke řkalořřtowo a řkalořřřke mēřchniřřtowo.“ A to řřanje řo řať,
řo je řřheřčžan pšhes wěru řať wřřkoľo pořběhņjeny wřřche
wřchěř wěřow, řo je wřhřřřkich řnjeřř duchownje; pšchetož jemu
njemóže žana wěž řchřodžič ř řbóžnosčež. Řaj, dyrbi jemu wřřcho
poddane bječž a ř řbóžnosčež pomřhacž, řať řw. Pawoľ rěčži ř Rom.
8, 28: „Wřřchě wěřžy dyrbja wufwolenny ř jich řěpřřchemu řlužičž,
njeř je žiwjenje, wumřjecž, hřřch, pobožnosčež, dobre a řře, řchtož
řo hodži mjenowacž. Dale 1. Kor. 3, 22: „Wřřhřřřřo je waiřhe,
njeř je žiwjenje abo řmjercž, něčžiřřche abo přchichodne“ atd.
Řiž, řo řmny wřchěř wěřow čžělnje móžni, je wobředžecž abo řře-
bacž, řať čžlowjekoj o na řemi. Bichetož my dyrbimy čžělnje wu-
mřjecž, a ničto njemóže řmjercž wucžefņnyčž; řať dyrbimy tež
mnohim druhim wěřam podležecž, řať na řhryřtuřu a jeho řwja-
řnyř widžimy. Bichetož to je duchowne řnjeřřřtowo, řotrež wřřchřř
wodži w čžělnym pocžiřřčženju, to je, řo móže řo přřhi wřchěř
wěřach polěpřřchicž po duřřhi, řo dyrbi tež řmjercž a čžerņjenje mi
řlužičž a wužitne bječž ř řbóžnosčež. To je jara wřřkoľa, čžěřřna
dořřojnořčž a prawje wřřchěřomóžne řnjeřřřtowo, duchowne řkalořřtowo,
hdyž žana wěž řať dobra, řať řřa njeje, dyrbi mi řlužičž ř řěpřř-
mu, hdyž wěřju, a jeje tola njepotřřeba, ale moja wěra je mi
dořřahaza. Řlaj, řaťka je to řrařņna řwoboda a móž řřheřčžanow.

(Přchichodnje dale.)

Šhto řkufuje a dawa wěra?

Stóř: Něřř wjeřelcž řo, řřheřčženju atd.

Wřřcho wěrna wěra řkufuje,
řchtož řkufki njeřřamóžža;
wřchěř kařņow dopjelnjenje je
a žoľko wřřheho řbožža;
wřřchřř Boha čžesčiči najwřřřřřcho,
hdyž podčžiřņnyřa pokņje řo
je jeho řwřatej woli.

A ř kařņju prěnej dopjelnja
řať wřřhřřke řařņje Bože;
je řamolutžy džčžawa
a wupřodžžža řbože;
džčže prjedy řkufkow wopravdžčž;
jich mačž a wufubřaťka je,
— to wofřebnosčež je wěř.

Řať řkalořřtowo a mēřchniřtowo
ma řhryřtuř, Boži řwřath,
řať woboje je dořřaľo
řo wěřřžem; daty
je wufřřam jemu najwřřřřřřřhi
a nadaw ř tež najčžěřřniřřřhi,
bječž nařřědowřř jeho.

To řkalořřtowo a mēřchniřtowo
pať duchowne je tudy
a přchirunacž ř nim njeda řo,
řchtož pořřřčžža řwěť řhudy;
je wěrnosčež, mudrořčž, wjeřelkořčž,
mēř, řbóžnosčež — řaj, řať wřřheho dořčž,
řchtož wěra řebi dawa.

Duž wřřcho tež řluži ř řěpřřchemu
čžiči, řchtož čže podelcž móže
přřhi čžafņnym twójim žiwjenju,
hdyž njeřřačžěwa řbože
wřřchřř řoždemu najřohřřřřhe,
ně, njeř pať ř Bohu docžehņje
čže wřřcho! — S ř řbóžny řať we wěřje.

XIII.

Wotpuřř.

Řheřř, řotrež Luther pšched 400 řřřami na durje Wittenberg-
řřeje hřodowřřeje žřřřwje přřhibi, řu, řať wěřny, pořđžičho
ř reformadžji w něřřřřřm řraju wjedle. Řa řadžny pad w Luth-
rowym wotpohřadže njeřčžefche, řo by ř reformadžji přřhřřřo.
Řež řamo to mēņjenje je řmřřne, řo je ř řamnyř řadžami
přřheřčžiwu wotpuřřkej řamemu abo pšheřčžiwu bamžej a žřřřwř
řařřčžičž čžžřř. Luther tehdy bamžža hřřchčže ř wulkej dowěru
čžefčžefche a řo twjerdžčže wucžřow žřřřwje džčžřřefche. Řeno
Řeželowe njeřhorne wřřřwanje ř wotpuřřřom, wulfřwalowanja a
ľubjenja, řať tež řawjedjenje ľuđži do řřřda čžžřřche řamjeřowacž.

Přheřčžiwu njewužitnemu wobřřhodej ř bamžowym wot-
puřřřom bē hřžo wofřadžčže přřřdowřř, něřřo řo hřřchčže wo to jed-
nařřhe, wucženyř pšheřřwědčžičž a pšhes nič pšheřčžiwu
řaťřemju wřřřwanju wójowacž. Řeho dla čžžřřche, řať w na-
přřmje ř řheřřam praji, ř nimi ř wulfřadženju možy wotpuřřřa

